

žalibog vidimo, da se do zdaj še nič storilo ni v izvedenje one resolucije; da so naše srednje šole sploh osobito Mariborsko učiteljske, vedno še nemške; da si nam slovenske šole ne gredo samo po naravni pravici, temuč so nam postavno zagotovljene. Nepotrebno bi bilo, stoprav na dolgo in široko razpravljati, kako da je napačno in za našo zgolj slovensko mladež na kvar, da se tu nastavlja morajo učitelji, po nemških učiteljskih izšolani, ki samo za vsakdanjo potrebo zunaj šole slovenski znajo; kajti umeje se samo ob sebi, da se v šoli nikdar ne zamore doseči postavni smoter, ako se ne poučuje v maternem jeziku šolarjevem; katerega ima tudi učitelj biti popolnoma vešč v v govoru in pisavi. To je pa učitelju nedvojbeno samo tedaj mogoče, ako se je sam izobraževal v tistem jeziku, v katerem bode imel poučevati. Tako skromna je dakle naša prošnja, kojo zopet predlagamo visokemu državnemu zboru, zaupljivo proseč, naj blagovoli še v teku tega zasedenja na visoko vlado toliko vplivati, da se resolucija od leta 1880 gledé slovenskih srednjih šol na slovenskem Stajerskem brez vsega odlašanja in resno izpelja. Tržka občina Brašlovce 16. febr. 1882. O p o m n j a. Narodne srenje, narodni okrajni zastopi, narodna društva naj blagovolijo jednake prošnje doposlali svojim dotičnim državnim poslancem; baron Goedel-uu, Mih. Hermanu in dr. Vošnjaku. Adresa: J. J. Abgeordnetenhaus, Wien. Prošnje se naj odpošljejo do danes tedna, da se pri obravnavi proračuna za l. 1882 naši poslanci zamorejo na nje sklicavati in opirati. Kesneje bi prepozno bilo.

Iz Celja. (Odgovor.) V zadnjem listu „Slovenskega Gospodarja“ so se oglasili bivši „Popotnikovi“ lastniki. Pred vsem žugajo slavnemu uredništvu s § 19 tiskovne postave — sklicovaje se — pišejo. Če ti lastniki tiskovno postavu poznajo, zakaj pa niso po § 10, 3. dotičnim oblastnjam naznanili, da so „izdajatelji“? Bivši lastniki trdijo, da „Popotnikovo“ založništvo nalašč neresnico po svetu trosi, če pravi, da so obljubili „Učiteljskega Tovariša“ podpirati. Če se z „Učiteljskim Tovaršem“ združijo, ali mu ni to podpora? Imajo li ti lastniki tako slabo mnenje o sam sebi? — Pravijo, da bi neki „Učiteljski Vestnik“ še zdaj v Celji izhajal, ko bi „Popotnika“ ne bilo. — Kako pa to? Ali ni njih vodja razglasil, da je popustil „Popotnika“ zavoljo tiskarja? — Ali bi si bili posebnega tiskarja najeli? Zakaj za „Popotnika“ tega niso storili? Kje je doslednost? — Dalje jim založnik pri „Popotniku“ na denar gleda. — To je njegova dolžnost, da iztirjava naznaino in naročnino od onih, ki niso imeli pravice je prejemati, in ki je še do zdaj založniku odrajtali niso, dasiravno je ta v prvih dveh letih za „Popotnika“ okoli dve sto goldinarjev iz svojega žepa dal. — Založnik je bil le „Sprachrevisor“. Kaj pa so mu dali lastniki za to, če res tako na denar gleda? — Očitajo, da g. Ž.

ni mož beseda ostal. Morda zavoljo tega, ker ni njegova pogodba, da „Popotnik“ med letom ne preneha? S kom pa se je treba puliti tem lastnikom za njihovo last? Ali ni običajno, da sme sè svojo lastnino vsak obračati, kakor hoče? — Slednjič pravijo, da tirja čast in značaj učiteljev, da niso v dotiki z listom, katerega neče celjsko učiteljsko društvo in čitalnica. — So li tedaj vsi gospodi učitelji, čitalnice, čest. duhovniki, uradniki, uredništva in drugi naročniki raznih stanov brez časti in značaja, ker imajo „Popotnika“, ali pri njem sodelujejo? Celjsko učiteljsko društvo je bilo le v prvih polovicah prvih dveh let „Popotnikov“ naročnik, čitalnica pa ni naznanila nobenega uzroka, kar tudi potrebno ni. — Ali so bili tudi naročniki in sodelovalci „Učiteljskega Tovariša“ zavoljo tega brez časti in značaja, ker se celjsko učiteljsko društvo na ta list ni naročilo in ga v javnem zboru obsojalo? Ali je ta brez značaja in časti, kdor si naroči list, katerega si drugi naročiti ne more ali neče? Slovenskim časnikom bi se slabo godilo, ko bi njihovi naročniki in sodelovalci te lastnike posnemali.

„Popotnikovo“ založništvo.

Iz Maribora. (Čitalnica. — vinorejska šola.) Pustnim veselicam primeren konec naredila je naša čitalnica z velikim plesom v kostimih pustni večer. Došlo je precejšnje število čitalničarjev z gosti, tako, da je bilo odlično občestvo zbrano, med tem mnogo gospodičin krasotice, ki so kaj živahno se udeleževale plesa, katerega je g. dr. Urih po znanej svoje spretnosti vodil. Veliko veselja naredile so kostime, med njimi brbka kranjska Indijanka, lepa Tirolka, krepak mornar, prijazen Gorjencec, posebno pa šaljivi Jud itd. Lepa hvala vsem. Znaprej bodo ob večerih nedeljskih zopet govori in razna prednašanja. — Vinorejska šola imela je dvadnevno skušnjo, ki se je dobro obnesla; fantje so spretno odgovarjali — vse nemški. Goste je posebno zanimalo praktično razkazivanje na trsih izkopanih, kako se more razumno rezati.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kedar se gre v državnem zboru za državne davke in stroške, tedaj imajo poslanci največ prilike pokazati svojo modro skrb za obstanek države pa tudi za potrebsčine volilcev. Nemški liberalci pa tega ne porajajo, ampak pri takšnih obravnavah le upijajo, kako se Nemcem sedaj krivica godi, kako le česki, poljski in slovenski uradniki, profesorji in učitelji mastne službe dobivajo, nemški pa se za dveri postavljajo, dalje kako ministri zapravljajo denarje in sploh nič ne storé. Tako so jamrali nemški liberalci med njimi tudi Wildhauški Karneri. Toda naši poslanci in ministri so jihovo predrzno natočevanje odločno zavrneli, dokazavši, da to ni krivica Nemcem, ako se tudi drugim narodom v

državi n. pr. Slovanom kaj pravičnih tirjatev izpolni: neumno je blebetanje: Nemec bodi v Avstriji vse, Slovan, Italijan itd. pa nič. Minister grof Taaffe je odločno djal: Avstrija ni popolnem nemška, ne slovanska, ampak ima pravična biti vsem narodom! Minister Pražak je rekel, da sodniki n. pr. Waser, imajo razsojevati o zločinih, o jeziku pa, v katerem se ima uradovati, ne tako, ampak minister prava. Ko je prišlo do glasovanja, zmagali so sijajno naši poslanci z ministri vred. — Kmalu po tej zausnici došla je liberalcem druga, to pa na Českem, kder je bila razpisana dopolnitevska volitev poslanca v državni zbor. Pred 10 leti so liberalci zmagali s pomočjo denarja in sile, sedaj pa so grdo propali. Konservativec knez Ferdo Lobkovic je dobil 215 glasov, liberalci grof Ožbalt Thun pa le 187. To je najhujši udarec, kajti sedaj liberalci nimajo upanja pri novih volitvah za državni zbor zmagati, ker veliko česko posestvo je za njih zgubljeno, a to odloči, kdo da je gospod v državnem zboru. Nemškim liberalcem je odzvonilo bržčas za vselej v Avstriji. So pa tudi vsled tega močno pobiti in klaverno pobešajo ošabne glave. — Iz Kranjskega je uže 17 srenj prošnje odposlalo državnemu zboru, naj se v Ljubljano prestavi iz Gradca in Trsta višja deželna sodnija, ker plem. Waser v Gradci slovenščini toliko opovir dela. — V Hercegoviniše ni miru. FML. Jovanovič je ukazal v Ledenico in Greben kanonov spraviti, okolo Foče, Trnove bilo je večkrat vojskovanje brez posebnega uspeha, vstaši se naših izogibajo. Sedaj zadržuje deževno vreme hitro pomikanje vojakov.

Vnanje države. Ruski general Skobeljev, tisti, ki je zmagal v turške vojski pri Selviji in Plevno od juga oklenil, pozneje v Šipki 30.000 Turkov zajel in v Aziji Turkmene pobil, došel je v Pariz in pred srbskimi dijaki pa francoskimi časnikarji Nemce proglasil kot sovražnike Slovanov, ter da je vojska zelo blizu, v katerej morajo Slovani in Francozi Nemce zavrniti, ki hočejo po vsej Evropi gospodovati; zlasti je žugal z vojsko še Avstriji, če se dotakne Črnogore, Srbije itd., sploh katere bodi balkanske svobodne države; za ta slučaj je obetal napadenim rusko pomoč. Govor je neizmerno hrupa naredil in vznemiril zlasti Bismarka. Ruska vlada se pa izgovarja: da Skobeljev ne govori v njenem imenu, ampak na lastno roko in odgovornost. Francozi se očitvestno veselijo Skobeljevih besed, tudi angleški liberalci in italijanski republikanci. — Srbskega kneza Milana baje hočejo iztirati, ker neče vstašem iti na pomoč. — Papež Leon XIII. spodbujajo italijanske škofo v posebnem listu, naj skrbijo za dobre časopise in iskrene pridne mešnike in da se katoličani naj potegujejo za teptane pravice svoje vere in cerkve. — V Ameriki so peruvijanski vojaki napali mesto Pisko, je izrepali in ubili okolo 1000 ljudi.

Za poduk in kratek čas.

Od Tarčina do Konjice.

Dan je bil samokar odprl svoje jasno oko — solnce rumeno je zažarilo na modrem obnebju, ko jo udarimo dalje iz Tarčina v hudem mrazu. Mimo ravne vasi Raščevine jašili in peketalimo čez Bitanjo planino po ozkih sneženih in ledenih, hot kača se zvijajočih stezah, ki so se vedno više in više sukale okolo strmih gor in gričev. Posamezni hribi so bili kakor v srebro vkovani vsled obilega snega, s katerim so bili do vrha ogrnjeni. Ogromne, sivobeke skale so se nam zdele, da poganjajo svoje korenine do pekla, svoje glave pa da vzdigajo do neba. Dobro je opazil nekdo izmed tovarišev, sodeč: tu so kraji, divji kraji, kakoršni morajo biti in so v Sibiriji, v Irlandiji, ali v Švici. Jaz pa sem tiho dejal: „Led in sneg, zima in mraz, gore in hribi in pečine, hvalite Gospoda!“ Potovali smo dolgo, da nismo razum planinskih orlov žive stvari zagledali, ko srečamo v sredi dolgočasnega, samotnega gorovja nekaj vojakov ženistov, ki so popravljali ceste in moste čez hudournne potoke in deroče rečice. Po triurnem maršu došli smo v Bradino, kder smo počivali kratek čas pri ondi stanujočih ženistih v sila ubornih kolibah, na katerih hoče več lukenj, ko deskic in smrečja biti. Po sladkem odmoru krenili smo dalje po rebu zmerno se vzdigajočega hriba. Nihče ni motil samotnega mira planinske tišine; vsa okolica je bila nekako gluha in nema, tih in mrtva. Le semtertje zaplatal je raz debele bukve kakšen veličesten orel, ktereja je splašilo iz zimskega dremanja konjsko hrzanje in močno pokanje ledene ruše pod železnimi kopiti. Zatopljeni v vsakojake misli, katerih so nam vzbujali ti prečudno vstvarjeni kraji, zdramilo nas je in z raznimi novicami razveselila tropa ženijskih častnikov, ki so prihajali iz Konjice, da pregledajo in presodijo, kde treba potom in stezam poprave, kde treba lesenih bajt za potujoče vojake. Izmed prijaznih gospodov obviselo je moje oko posebno na jednom možu, ki se mi je tako znan dozdeval — in motil se nisem. Prijatelj! ogovori me takoj mnogoletni sošolec g. J. od Rečice v Savinjski dolini, kaka osoda pa tebe nosi po teh od Boga zapuščenih bregovih! Nič osoda, sežem v besedo, božja previdnost je tebe in mene semkaj pripeljala in naju bode tudi srečno odpeljala nazaj v domačijo! Ta dragi in mili mi tovariš šolski je res v svojem življenji že menda več bridkega, ko sladkega okusil. Po dovršeni gimnaziji moral je med vojake na tri leta; in leta 1878. hotel je ravno na graškem vseučilišči profesorske skušnje pričeti, ko mu dojde nenadoma povelje, da mora v novo Avstrijo odriniti in tamkaj širiti omiko in oliko.

Kralj dneva — svetlo solnce je bilo skoro že drugo polovino svojega dnevnega teka dokon-